

A kelet-szlovákiai ukránok (ruszinok) múzeuma

Varhol, Josif: Z vystavočnoi i vydavnyčoi diálnosti Muzeu ukrains'koi kul'tury u Svydnyku. (2000–2001 rr.). = Duklá, 2002. 1. no. 34–44. p.

Az Ukrán Kultúra Múzeuma a kelet-szlovákiai Svidnikben (Felsővízközön) működik. Az ottani ukránság (ruszinság) legfontosabb és legaktívabb intézménye. Híre-neve korántsem csak Szlovákiára terjed ki: mindenütt, ahol ukranisztikai kutatások folynak, kapcsolatban állnak vele.

Tevékenységében a kutató és a legszélesebb értelemben vett kulturális nevelőmunka egyaránt jelen van. Az intézmény tudományos gyűjtéseinek, vizsgálódásainak és elemzéseinek közzététele jórészt kiállításokon és publikációkban valósul meg.

Ezek tematikája tanúskodik róla, hogy a kelet-szlovákiai ukránok (ruszinok) életének nincs olyan tartalmi, földrajzi, egyszersmind időbeli metszete, amelynek vonatkozásában a múzeum munkatársai és a velük együttműködő külső kutatók ne jeleskednének.

Csupán a 2000-ben és 2001-ben tartott kiállításokból is kitetszik a munka sokszínűsége. Így – az *Idők metamorfózisai* címen rendeztek archív honismereti fényképkiallítást, amelyet két képzőművészeti követett, nevezetesen Orest Dubaj festő életműkiállítása és Tibor Galgoci tematikusan válogatott, ún. pásztori műveinek bemutatása. Népszokásokat eleve-nített fel a *Karácsony* címen megrendezett kiállítás, mint ahogy a *Szűrhimzés* címen megrendezett is. Ez utóbbit mai szűrhimzők versenyével együtt rendezték meg. Az ugyancsak népművészeti *Fonás-szövés* kiállítást egy történeti emlékeztető követte *Optálás* címen, melynek témája a második világháború utáni szovjet–csehszlovák lakosságcsere volt. Végül Mihajlo Cabala jelentkezett tájképeivel a múzeum kiállítási tereiben.

Ami a publikációs tevékenységet illeti: 2000-ből és 2001-ből mindenekelőtt egy gyűjtemény, a *Naukovyj zbirnyk* (Tudományos gyűjtemény) 22. kötetének megjelenéséről kell szólni. Ennek tematikus tagolódása (történelem, forrásközlés, etnográfia és folklór-sztika, művészetek, irodalom, miscellanea, név- és földrajzi mutató) ismételten a múzeum tevékenységi körének tágasságáról vall.

Szlovákiai múzeumok közös vállalkozása a *Múzeumok és etnoszok* projekt, amelynek több kötetébe „dolgozott be” a svidniki múzeum. Ezek a következők: Lakodalmak, Kézműiparok és vásárok Szlovákiában, Ház- és lakásépítési hagyományok Szlovákiában, Halottsirató és temetési hagyományok Szlovákiában. Végül még arról, a más illetékes múzeumokkal elkészített kiadványról kell megemlékezni, amely a szlovákiai skanzenezet mutatja be.

Futala Tibor

Iszlám–keresztény eszmecsere Lengyelországban

Bielecki, Zdzisław: Islam a cywilizacja lacińska. = Więź, 2002. 2. no. 113–114. p.

2001. szeptember 11. nyomán felvetődött: kitört vagy legalábbis kitörőben van a vallásháború az iszlám és a keresztény világ között? E megállapítás hamis voltának leleplezése érdekében rendeztek Varsóban 2001. december 7–8-án – nemzetközi részvétellel – eszmecsere-